

Ristijärven kunnan kotisivuilta www.ristijarvi.fi löytyy tietoja ajankohtaisista kaavoitushankkeista. Kunta julkaisee kaavoihin liittyviä ilmoituksia ja kuulutuksia Kainuun Sanomissa ja sähköisellä ilmoitustaululla kunnan verkkosivuilla. Tarkemmin tiedottaminen esitellään kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

Myös laadittujen kaavojen kaavakartat löytyvät kunnan internetsivuilta erillisinä tiedostoina. Karttapalvelua kehitetään.

Lisätietoja antavat:

rakennustarkastaja **Jari Hurskainen**
044 710 4434
jari.hurskainen@hyrynsalmi.fi

tekninen päällikkö **Ahti Mikkonen**
044 715 9744
ahti.mikkonen@ristijarvi.fi

kunnanjohtaja **Petteri Seppänen**
044 715 9300
petteri.seppanen@ristijarvi.fi

Ristijärven kunta
Aholantie 25
88400 Ristijärvi puh. 08-615 5431
www.ristijarvi.fi

KAAVOITUSKATSAUS 2023

Hyväksytty kunnanhallituksessa x.x.2023 § x

Havainnekuva, Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston osayleiskaava, luonnos 2022

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kunnan tulee vähintään kerran vuodessa laatia katsaus kunnassa vireillä olevista ja lähiaikoina vireille tulevista kaavahankkeista. Kaavoituskatsauksen tavoitteena on antaa kokonaiskuva kunnan tämänhetkisestä yleis- ja asemakaavasunnittelusta. Katsauksessa esitettyjen kohteiden lisäksi voi käynnistyä myös muita hankkeita, joista tiedotetaan erikseen. Kaavoituskatsaus on myös yksi kaavoituksen vuorovaikutusmenetelmistä.

Kaavoituksen suunnittelujärjestelmä

Alueiden käytön suunnittelujärjestelmään kuuluvat **valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet**, **maakuntakaava**, **yleiskaava** ja **asemakaava**. Ranta-alueelle laadittavaa asemakaavaa, joka käsittelee pääasiassa loma-asutuksen järjestämistä, kutsutaan **ranta-asemakaavaksi**. Maakuntakaavan laatii Kainuun liitto ja hyväksyy maakuntavaltuusto, yleis-, asemakaavat laatii ja hyväksyy kunta. Ranta-asemakaavat laaditaan maanomistajien aloitteesta maanomistajien kaavoina, jotka kunta kuitenkin käsittelee ja hyväksyy.

Yleiskaava voidaan laatia oikeusvaikutteisena ja oikeusvaikutteettomana. Oikeusvaikutteisena laadittavalla yleiskaavalla on maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettut oikeusvaikutukset, oikeusvaikutuksetonta osayleiskaavaa voidaan pitää lähinnä valtuuston tahdonilmauksena halutusta kehityksestä, esimerkiksi strategiset yleiskaavat.

Kaavoituksella ohjataan alueiden käyttöä, eri toimintojen yhteensovittamista ja rakentamista. Suunnittelun tavoitteena on edistää mm.

- turvallisen, terveellisen ja viihtyisän elin- ja toimintaympäristön luomista
- yhdyskuntarakenteen ja alueiden käytön taloudellisuutta ja toimivuutta
- rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvojen vaalimista
- ympäristönsuojelua ja ympäristöhaittojen ehkäisemistä
- elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä
- palvelujen saatavuutta
- liikenteen tarkoituksenmukaista järjestämistä.

Kaavoitusta ohjaa pääasiassa **maankäyttö- ja rakennuslaki** (MRL) sekä **maankäyttö- ja rakennusasetus** (MRA).

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaavoituksessa tulee arvioida ennakkoon kaavan ja sitä koskevien vaihtoehtojen toteuttamisen merkittävät ympäristövaikutukset. Lisäksi tulee arvioida yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut mahdolliset vaikutukset. Vaikutusten arvioinnin apuna käytetään kaavaprosessin alussa laadittuja selvityksiä. Vaikutusten arviointi käynnistetään kaavan luonnosvaiheessa, arvioinnit tarkistetaan ja tarkennetaan ehdotusvaiheessa sekä kirjataan kaavaselostukseen tai erilliseen vaikutustenarvioinnin raporttiin.

Maankäyttö- ja rakennuslakia uudistetaan parhaillaan. Laki on ehdotettu jaettavaksi kahteen osaan. Maankäyttö- ja rakennuslaista kumotaan rakentamista koskevat luvut ja sen nimeke muutetaan alueidenkäyttölaki. Rakentamista ohjaisi uusi rakentamislaki.

Lakien on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2025.

<https://mrluudistus.fi/>

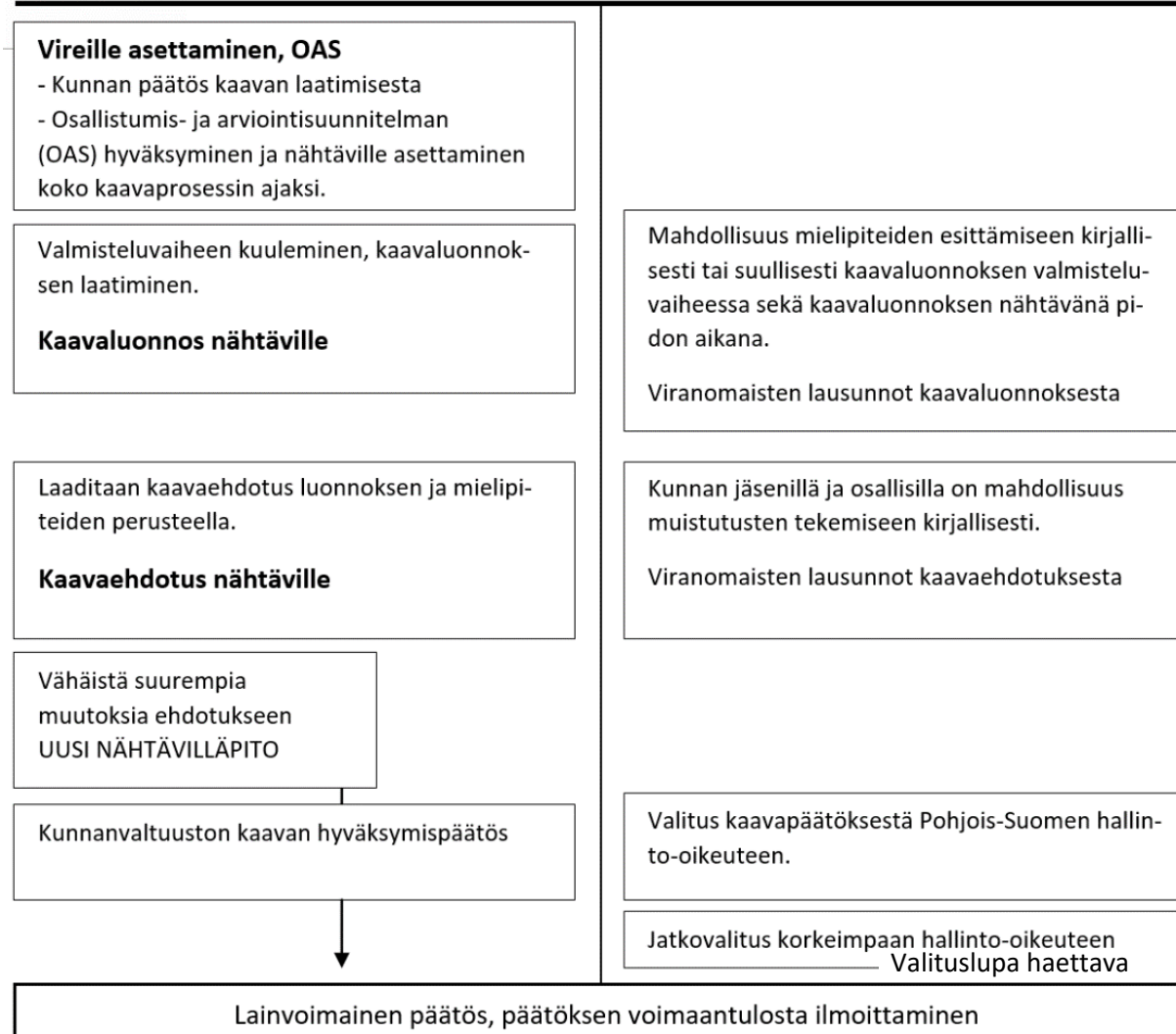

LINKKI:
 ELY-keskuksen erinomainen **Osallistun kaavoitukseen Kuntalaisen opas**

Kaavoitus ja kuntalaisten vaikutusmahdollisuudet

Kunnan toiminta

Osallisen vaikutusmahdollisuus

Maankäyttö- ja rakennuslaissa on varmistettu kaavoitustyön vuorovaikutteisuus edellyttämällä jokaisesta kaavahankkeesta laadittavan **osallistumis- ja arviointisuunnitelma**. Suunnitelmassa selvitetään heti kaavoituksen alkuvaiheessa ne tahot ja osalliset, jotka valmisteluun on kytkettävä, sekä sopivimmat tavat aidon vuorovaikutuksen aikaansaamiseksi. Kaavoituksen tulee olla avointa, siitä tulee jakaa tietoa kunnan asukkaille ja maanomistajille, joille tulee varata mahdollisuus seurata kaavoitusta sekä tuoda esille omat näkemyksensä.

Vuorovaikutus voidaan järjestää kuhunkin kaavahankkeeseen sopivimmaksi katsottavalla tavalla. **Kunta tiedottaa** kaavoituksen vireilletulosta, laaditusta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavojen luonnos- ja ehdotusvaiheen nähtäville asettamisesta **kunnan internet-sivuilla** ja tarvittaessa **paikallisissa sanomalehdissä**. Osallisille hankkeista tiedotetaan usein myös kirjeitse. Tarvittaessa järjestetään yleisötilaisuuksia hankkeiden eri vaiheissa.

Yksittäiseen kaavahankkeeseen voi parhaiten vaikuttaa kaavan luonnosvaiheessa mm. esittämällä suullisen tai kirjallisen mielipiteen. Ehdotusvaiheessa on tarvittaessa mahdollisuus jättää muistutus suunnitelmista.

Laajemmin kuntalaiset voivat vaikuttaa kaavoitukseen ja ympäristöönsä tekemällä aloitteita ja osallistumalla julkiseen keskusteluun. Maankäyttöä ja ympäristöä koskevia aloitteita voi tehdä myös Ristijärven kunnanhallitukselle.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Lisätietoja:

https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Elinymparisto_ja_kaavoitus/Maankayton_suunnittelujarjestelma/Valtakunnalliset_alueidenkayttotavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää.

Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on:

- varmistaa **valtakunnallisesti merkittävien** seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa,
- auttaa **saavuttamaan** maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun **tavoitteet**, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys,
- toimia kaavoituksen ennakoivan ja vuorovaikutteisen viranomaistyön välineenä **valtakunnallisesti merkittävässä alueidenkäytön kysymyksissä** sekä
- edistää **kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa** Suomessa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 22 §:n mukaan valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet **tulee ottaa huomioon ja niitä tulee edistää** valtion viranomaisten toiminnassa sekä maakuntien ja **kuntien kaavoituksessa**.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet 14.12.2017

<https://www.ymparisto.fi/download/noname/%7B67CD97B8-C4EE-4509-BEC0-AF93F8D87AF7%7D/133346>

Karppalan mylly

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö RKY

Maakuntien lakisääteinen suunnittelutehtävä käsittää maakuntasuunnitelman, maakuntaohjelman ja maakuntakaavan.

Maakuntaohjelma on keskeinen väline, jolla maakuntien voimavaroja suunnataan yhteisiin kehittämistoimenpiteisiin. Maakuntaohjelma laaditaan kunnallisvaalikausittain, sen toteutumista seurataan säännöllisesti ja ohjelmaa tarkistetaan tarvittaessa. Kainuussa on yhdistetty samaan asiakirjaan, Kainuu-ohjelmaan, maakuntasuunnitelma vuoteen 2040 sekä maakuntaohjelma.

Kainuu-ohjelma on hyväksytty maakuntavaltuustossa 22.12.2021

<https://kainuunliitto.fi/elinkeinot-ja-aluekehitys/kainuu-ohjelma-topsu/>

Tietoa maakuntakaavoituksesta:

<https://kainuunliitto.fi/kaavoitus-ja-liikenne/>

Maakuntakaava

Maakuntakaava on usean kunnan alueelle laadittu yleispiirteinen suunnitelma, jossa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen suuntaviivat ja periaatteet. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet täsmentyvät maakuntakaavassa alueiden käytön periaatteiksi ja aluevarauksiksi ja vaikuttavat tätä kautta kuntien alueiden suunnitteluun.

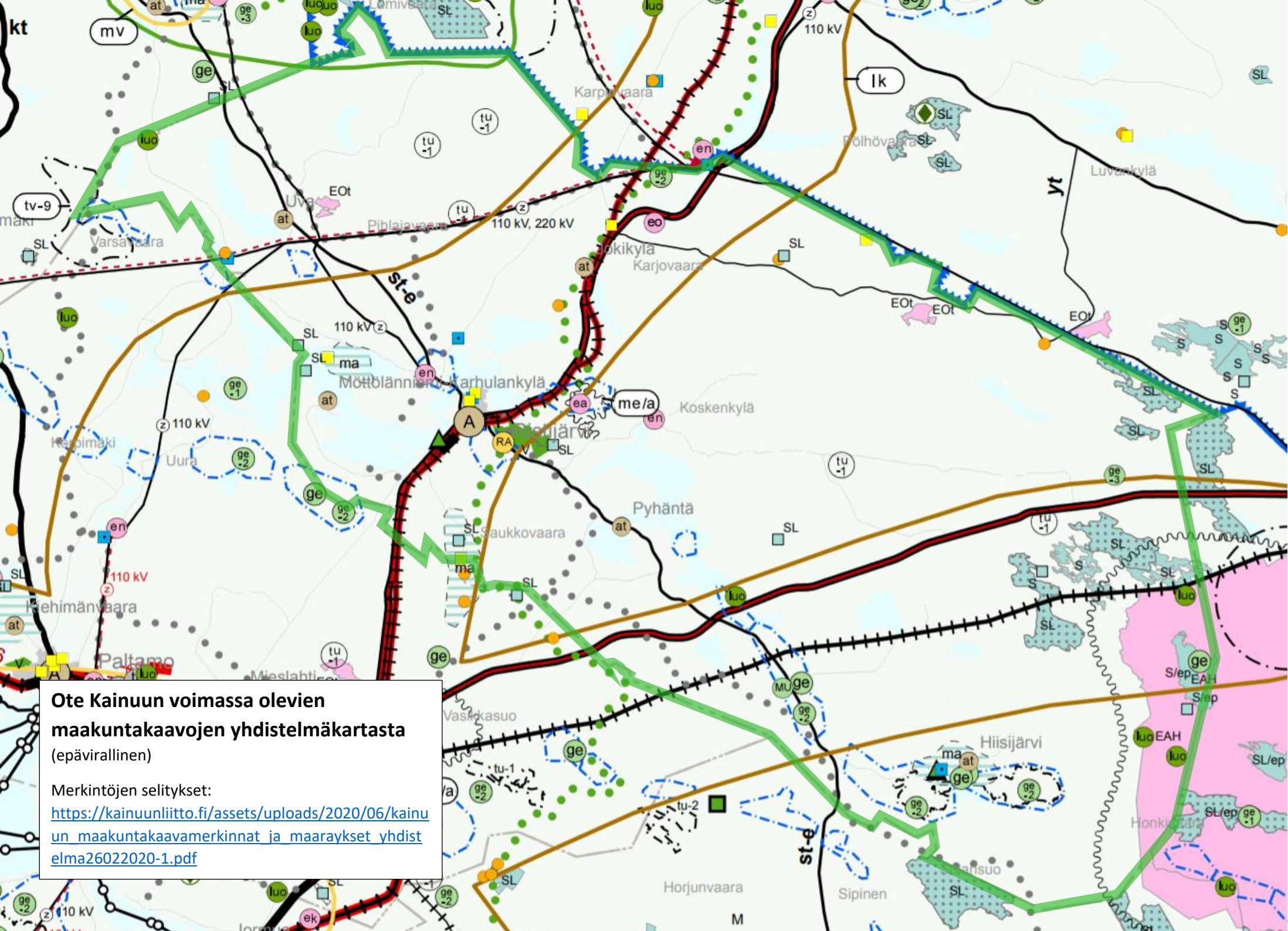
Kainuussa maakunta- kaavoituksesta vastaa Kainuun Liitto. Kainuussa on voimassa viisi maakuntakaavaa:

- **Kainuun maakuntakaava 2020** (vahvistettu valtioneuvostossa 2009)
- **Kainuun 1. vaihemaakuntakaava**, kaava koskee puolustusvoimien ammunta- ja harjoitusalueita (vahvistettu 2013)
- **Kainuun kaupan maakuntakaava** (vahvistettu 7.3.2016).
- **Kainuun tuulivoimavaihemaakuntakaava** (Ympäristöministeriö vahvisti 31.1.2017, lainvoimainen 21.5.2019)
- **Kainuun vaihemaakuntakaava 2030** Hyväksytty maakuntavaltuustossa 16.12.2019. Kaava tullut voimaan 26.2.2020. Vaihemaakuntakaava kumoaa voimassa olevat maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset siltä osin kuin niihin osoitetaan muutoksia.

Vireillä on **Tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen** Kainuun maakuntavaltuusto on päättänyt 17.6.2019 kokouksessaan käynnistää vaihemaakuntakaavan laatimisen Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamiseksi. Kaavaluonnos on ollut nähtävillä alkuvuodesta 2022.

Kaavan etenemistä voi seurata ja asiakirjoihin tutustua:

<https://kainuunliitto.fi/kaavoitus-ja-liikenne/tuulivoimamaakuntakaavan-tarkistaminen/>

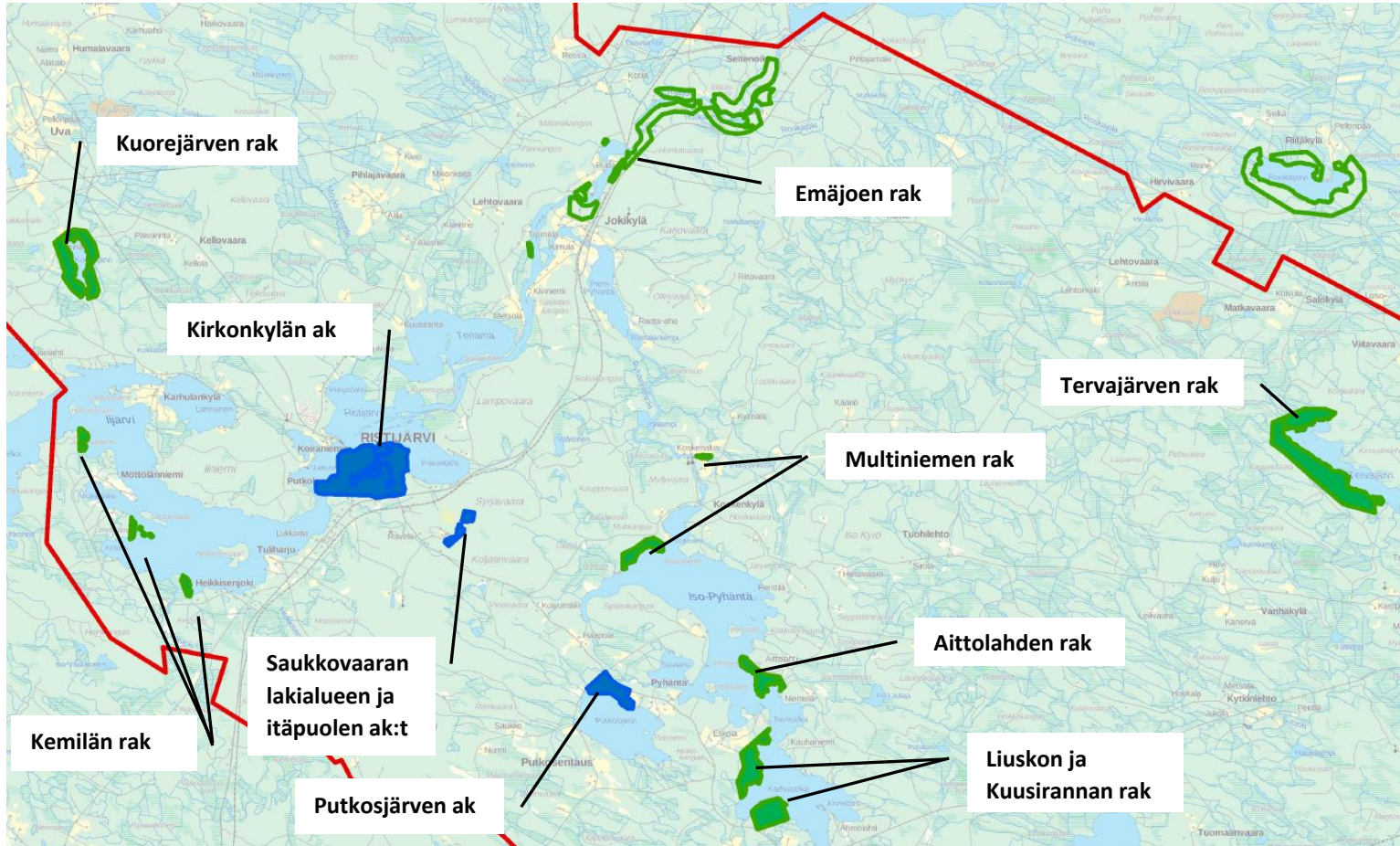

**Ote Kainuun voimassa olevien
maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta**
(epävirallinen)

Merkintöjen selitykset:

https://kainuunliitto.fi/assets/uploads/2020/06/kainuun_maakuntakaavamerkinnat_ja_maaraykset_yhdistelma26022020-1.pdf

Ristijärven asemakaavat (ak) ja ranta-asemakaavat (rak):

Voimassa olevat asemakaavat:

- Kirkonkylän asemakaava
- Kirkonkylän asemakaavan muutos, Kalliopelto
- Saukkovaaran lakialueen asemakaava
- Putkosjärven asemakaava
- Saukkovaaran itäpuolen asemakaava
- Kirkonkylän asemakaavan muutos Pappilanrannan ja Kansalan alueella

Voimassa olevat ranta-asemakaavat:

- Liuskon ja Kuusirannan ranta-asemakaava
- Aittolahden ranta-asemakaava
- Multiniemen ranta-asemakaava
- Kemilän ranta-asemakaava.
- Tervajärven ranta-asemakaava
- Kuorejärven ranta-asemakaava

Asemakaava

Asemakaavoitus on yksityiskohtaisin maankäytön suunnittelun taso. Asemakaavan tarkoitus on osoittaa yksityiskohtaisesti eri alueiden käyttötarkoitukset, esimerkiksi virkistysalueet, asumisen alueet, teollisuuden ja palvelujen alueet sekä ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä. Kunnan ajantasa-asemakaavakartta koostuu useista eriaikoina laadituista kaavoista, kaava-muutoksista ja laajennuksista.

Ranta-asemakaavat

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan ranta-alueet kuuluvat suunnittelutarpeen piiriin, jolloin uuden rakennuksen rakentaminen rannalle edellyttää asemakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa.

Maanomistaja voi huolehtia ranta-asemakaavaa koskevan ehdotuksen laatimisesta omistamalleen ranta-alueelle. Ennen ranta-asemakaavoitukseen ryhtymistä on kuitenkin oltava yhteydessä kuntaan ja toimitettava kunnalle MRL 63 §:ssä tarkoitettu osallistumis- ja arviointisuunnitelma.

Tuulivoima

Ristijärven kunnassa on vireillä tällä hetkellä (helmikuu 2023) Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston osayleiskaavoitus sekä Kylkivaaran tuulivoimapuiston osayleiskaava. Tuulivoimala-alueita suunnitellaan Kainuussa ja lähialueilla tällä hetkellä. Uudet teknologiat mahdollistavat kannattavien tuulivoimala-alueiden perustamisen uusille alueille. Voimaloiden koot ovat kasvaneet ja samalla myös maisemavaikutukset lisääntyneet.

Maakuntakaavoitus

Tuulivoimamaakuntakaavaa valmistellaan ja luonnos on ollut nähtävillä alkuvuodesta 2022. Kaavaehdotus on tarkoitus asettaa nähtäville 2023.

Tuulivoimamaakuntakaavassa osoitetaan *seudullisesti merkittävät tuulivoimala-alueet*. Seudullinen merkittävyys selviää valmistelun edetessä; kymmenen voimalan rajaa on käytetty edellisessä maakuntakaavassa ja Oulujärven läheisyydessä 3 km vyöhykkeellä viiden voimalan rajaa. Pienemmät voimalakokonaisuudet voidaan toteuttaa suoraan yleiskaavalla.

Nykyisessä maakuntakaavassa Ristijärvellä ei ole tuulivoimala-alueita, mutta tuulivoimamaakuntakaavan päivittäminen on lähtenyt liikkeelle Ristijärven kunnan aloitteesta.

Yleiskaavoitukset naapurikunnissa

Illevaaran tuulivoimayleiskaava, Hyrynsalmi

Hyrynsalmen tuulivoimayleiskaavoitus www.hyrynsalmi.fi

Koko kunnan alueella laaditaan tuulivoimayleiskaava. Ei ohjaa suoraan voimaloiden rakentamista.

Koirakankaan ja Hirvivaara-Murtiovaara tuulivoimapuistojen yleiskaavat, Puolanka

www.puolanka.fi

Kaavoitukset ja ympäristövaikutusten arvioinnit käynnistyneet.

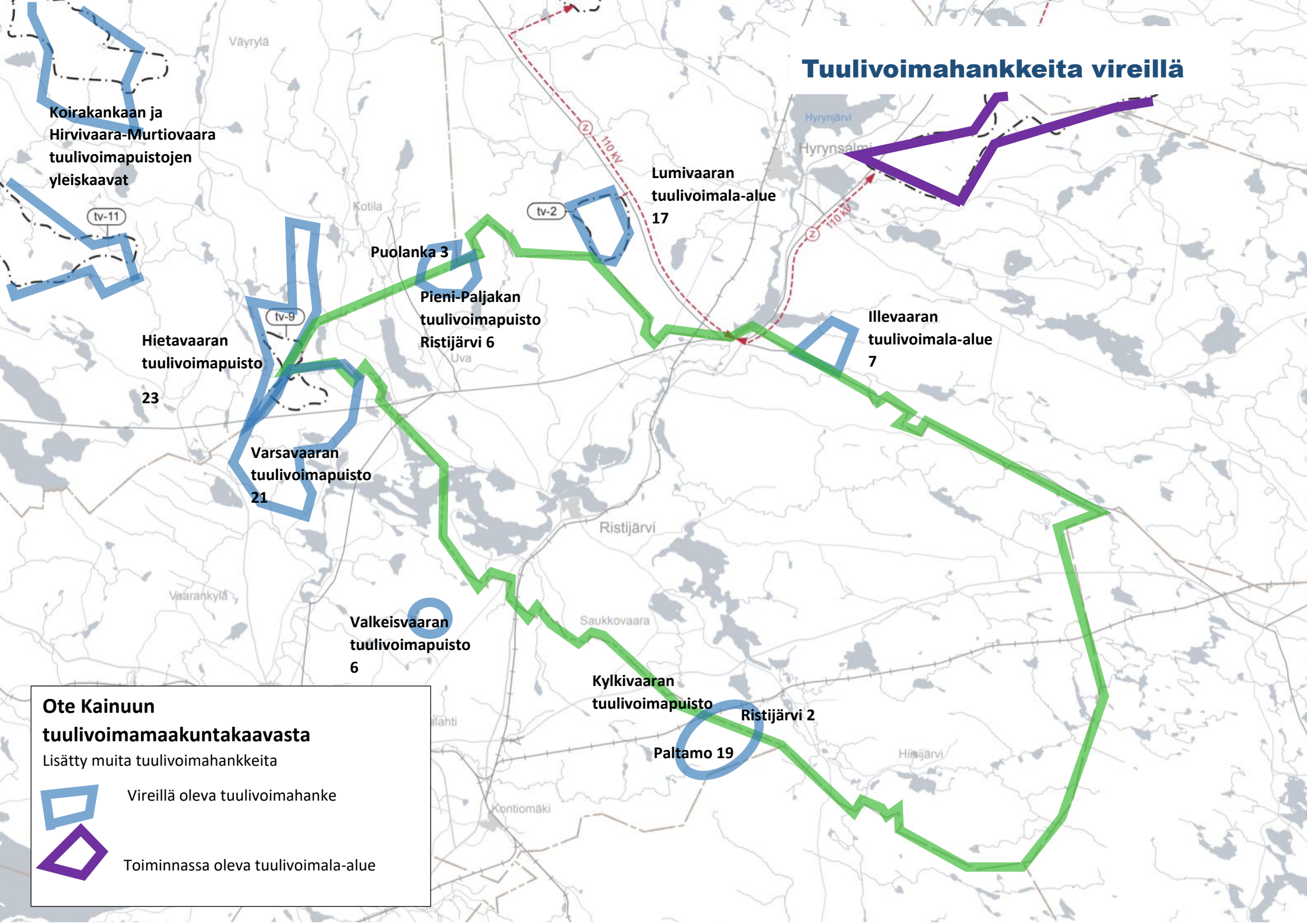
Hietavaaran tuulivoimapuisto, Puolanka

Puolangan eteläosaan Paltamon ja Ristijärven kuntiin rajoittuen suunnitellaan noin 23 tuulivoimalan kokonaisuutta. Yleiskaavoitus ja YVA käynnissä.

Hankkeita Paltamossa www.paltamo.fi

Lähelle Ristijärveä sijoittuvat myös kolme vireillä olevaa tuulivoimakaavoitusta Paltamossa.

Tuulivoimahankkeita vireillä

Koirakankaan ja
Hirvivaara-Murtiovaara
tuulivoimapuistojen
yleiskaavat

Hietavaaran
tuulivoimapuisto
23

Varsavaaran
tuulivoimapuisto
21

Valkeisvaaran
tuulivoimapuisto
6

Puolanka 3
Pieni-Paljakan
tuulivoimapuisto
Ristijärvi 6

Kylkivaaran
tuulivoimapuisto

Paltamo 19

Ristijärvi 2

Lumivaaran
tuulivoimala-alue
17

Illevaaran
tuulivoimala-alue
7

**Ote Kainuun
tuulivoimamaakuntakaavasta**
Lisätty muita tuulivoimahankkeita

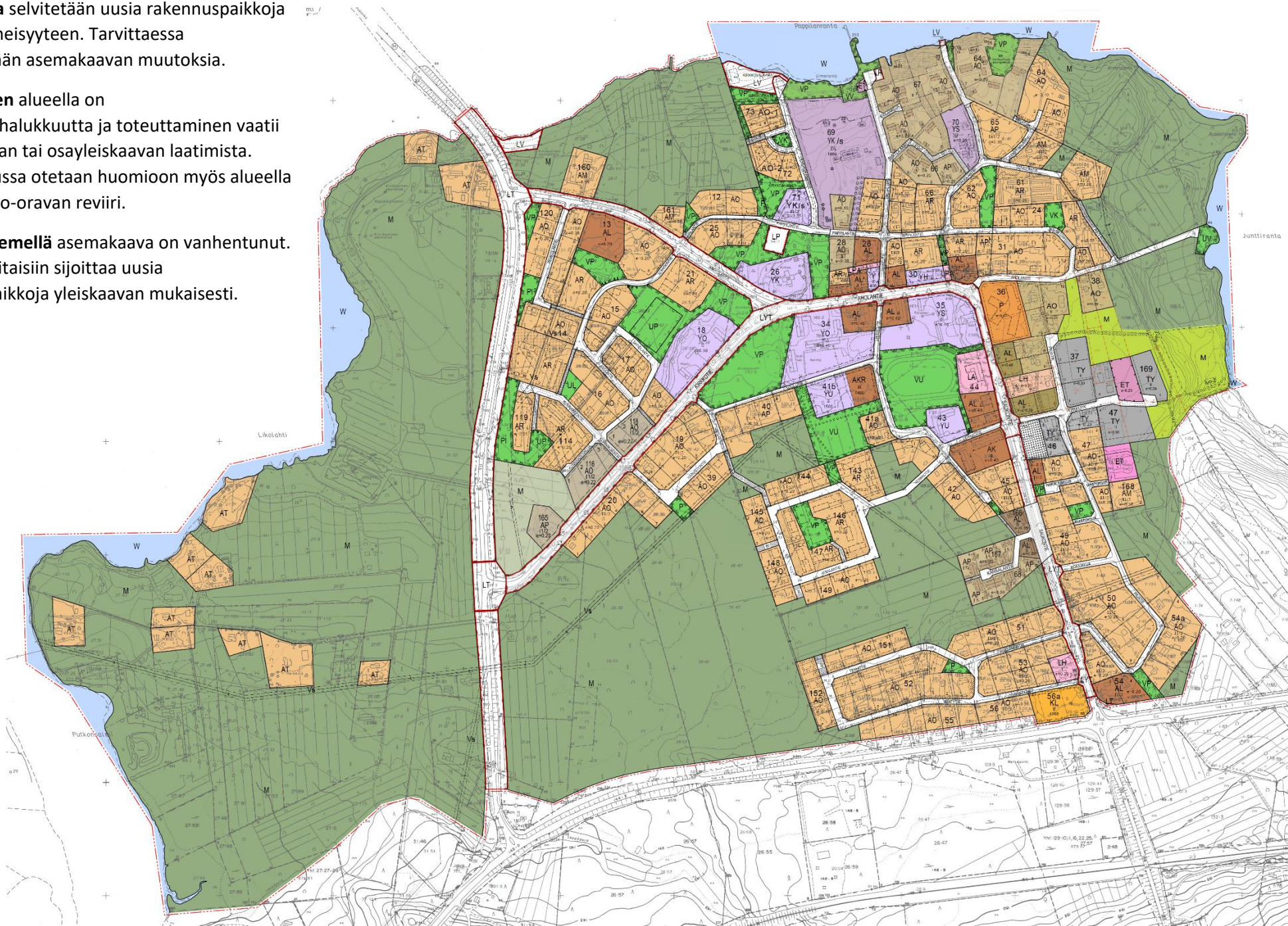
- Vireillä oleva tuulivoimahanke
- Toiminnassa oleva tuulivoimala-alue

Vireillä olevat kaavat ja uudet kaavahankkeet

Taajamassa selvitetään uusia rakennuspaikkoja vesistön läheisyyteen. Tarvittaessa käynnistetään asemakaavan muutoksia.

Koiraniemen alueella on rakentamishalukkuutta ja toteuttaminen vaatii asemakaavan tai osayleiskaavan laatimista. Suunnittelussa otetaan huomioon myös alueella havaittu liito-oravan reviiri.

Putkolanniemellä asemakaava on vanhentunut. Alueelle voitaisiin sijoittaa uusia rakennuspaikkoja yleiskaavan mukaisesti.

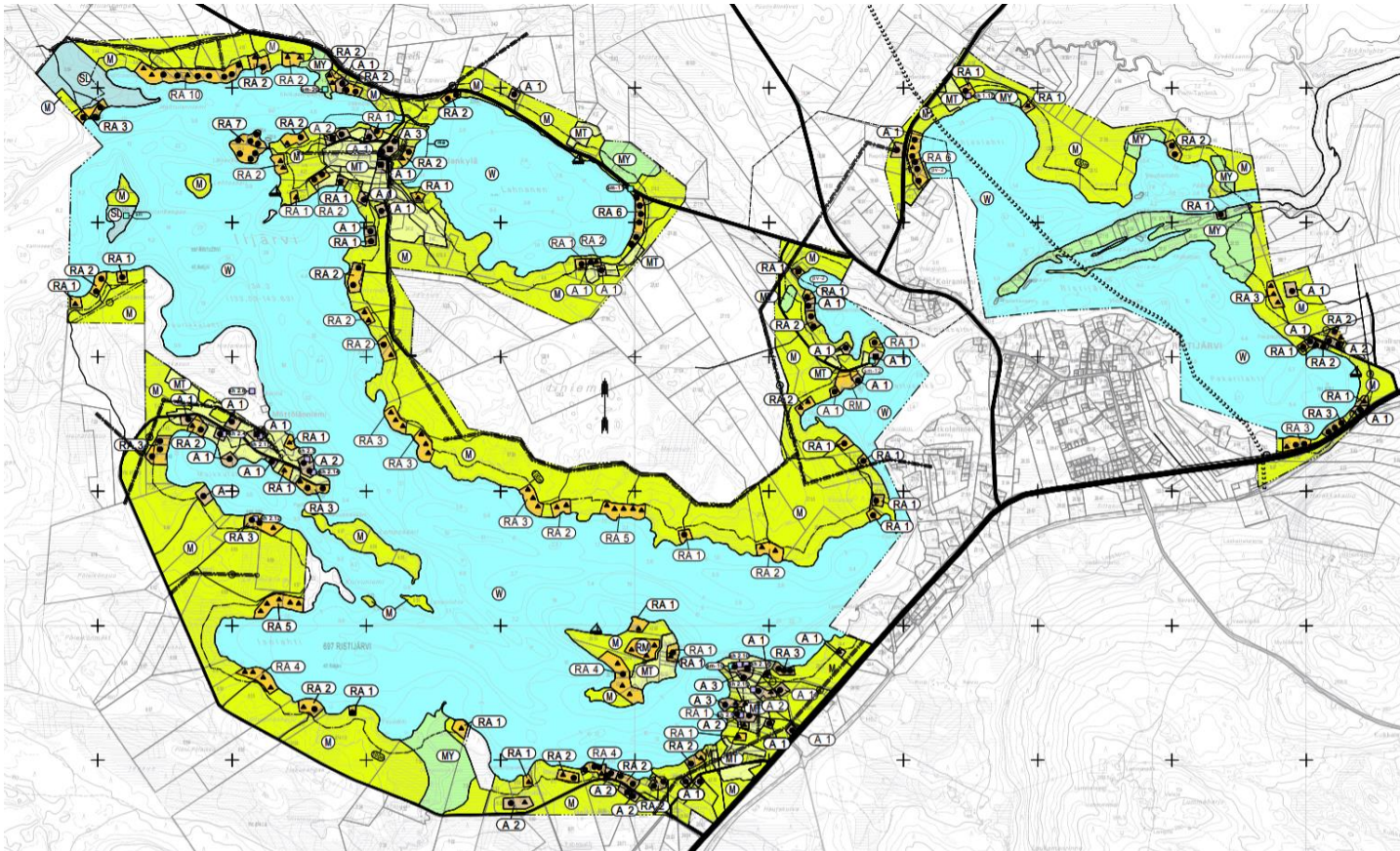
Ison Tuomaanjärven ranta-asemakaava

Vaihe	
Vireilletulo Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	9.5.2020 kuulutus ja oas nähtäville 18.5.2020 kh § 72
Valmisteluvaihe Luonnos	3.10.-4-11-2022 luonnos nähtävillä
Ehdotus	2023
Hyväksyminen	2023
Valitus	
Lainvoimainen	

Maanomistajien aloitteesta laaditaan osaan Ison Tuomaanjärven ja Häyrysen ranta-alueista tavanomainen omarantainen ranta-asemakaava. Kaavoitus on käynnistynyt keväällä 2020 ja tarkoitus on hyväksyä kaava vuonna 2023.

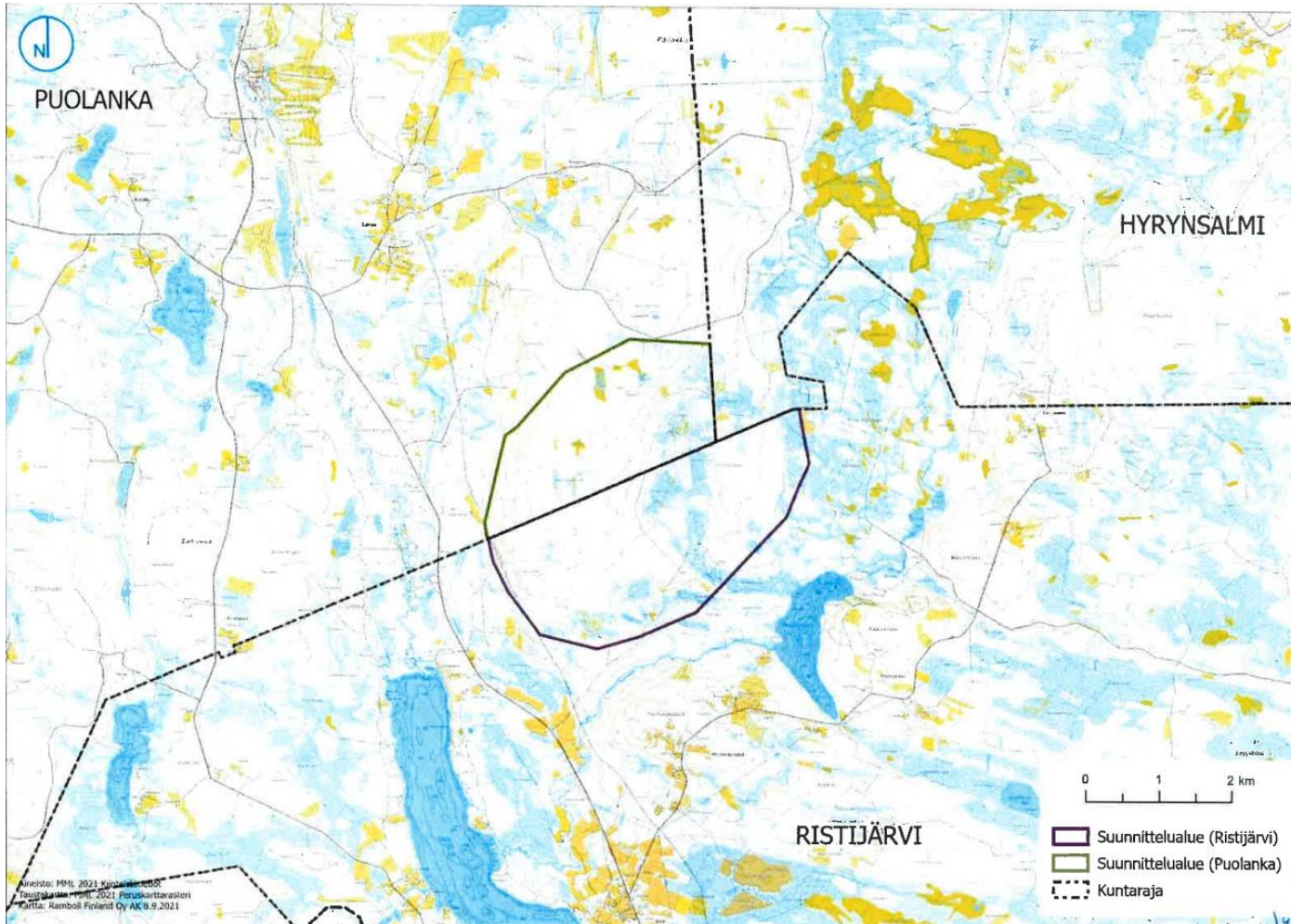
Iijärven – Ristijärven rantayleiskaavan muutos

VAIHE	
Vireilletulo	11.5.2021 § 67 kh kaavoituksen käynnistys
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	2023
Valmisteluvaihe Luonnos	2023
Ehdotus	2023
Hyväksyminen	2023
Valitus	
Lainvoimainen	

Maanomistajien aloitteesta käynnistetään Iijärven ja Ristijärven rantaosayleiskaavan muutos. Muutoksen tarkoituksena on mahdollistaa uusien vakituisen asumisen rantarakennuspaikkojen muodostaminen sekä mahdollistaa muita mahdollisia maanomistajien toiveita. Lisäksi jo tehdyt poikkeamisratkaisut päivitetään kaavakartalle.

Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston osayleiskaava

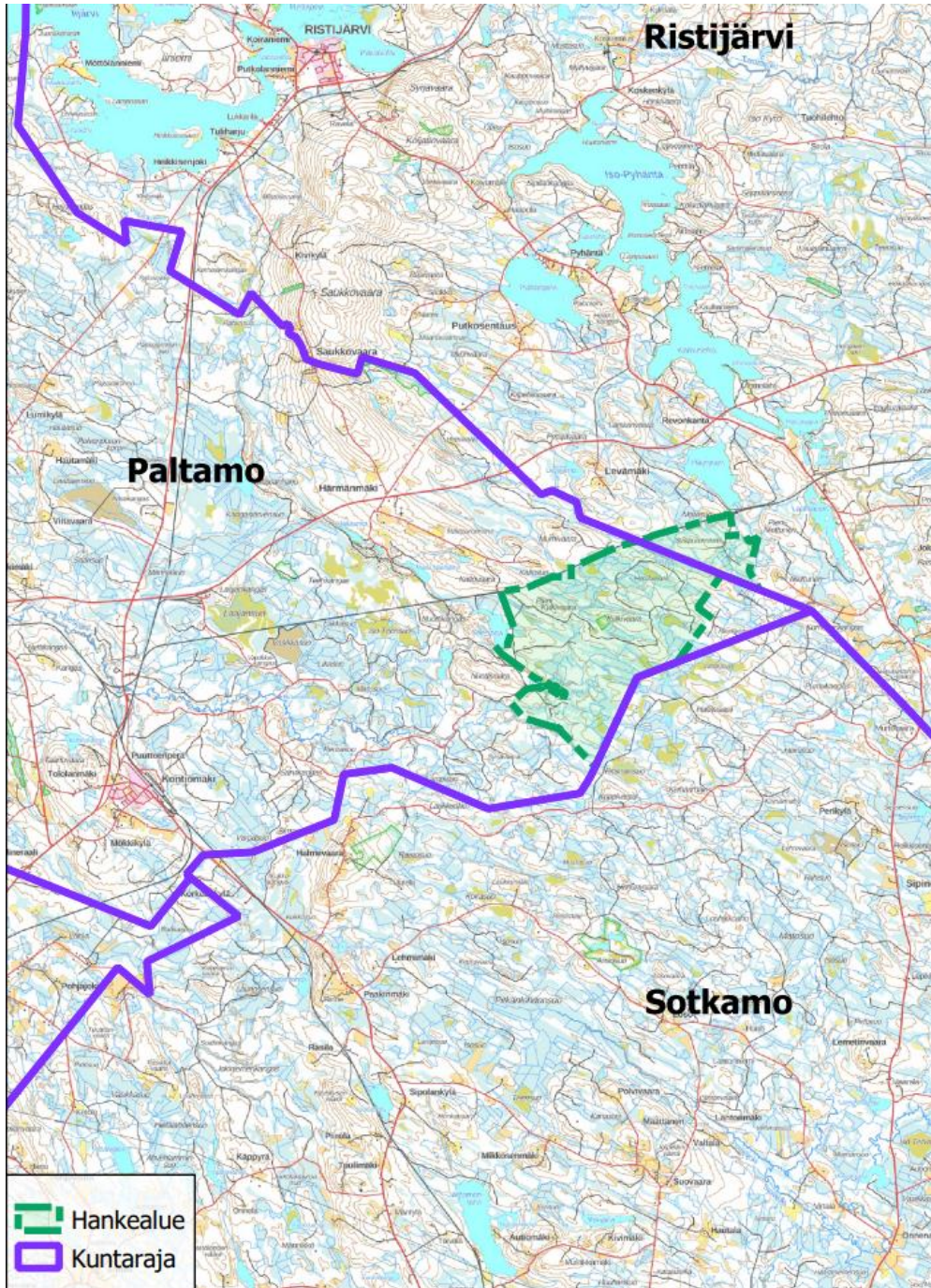
VAIHE	
Vireilletulo	13.10.2021 päättös
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	2022
Valmisteluvaihe Luonnos	5.12.2022-31.1.2023
Ehdotus	2023
Hyväksyminen	2023
Valitus	
Lainvoimainen	

Prokon Wind Energy Finland Oy on tehnyt kunnalle aloitteen tuulivoimayleiskaavan laatimisesta ja kaavoitusaloite on hyväksytty kunnanvaltuustossa 13.10.2021.

Hankealue sijaitsee Ristijärven, Puolangan ja Hyrynsalmen kuntien rajalla noin kolmen kilometrin päässä Uvan kylän pohjoispuolella ja noin 12,5 km päässä Ristijärven taajamasta luoteeseen.

Alueelle on suunniteltu kuusi voimalaa Ristijärven puolelle ja kolme voimalaa Puolangan puolelle. Hankkeessa tehdään myös ympäristövaikutusten arviointiprosessi eli YVA.

Kylkivaaran tuulivoimapuiston osayleiskaava

VAIHE	
Vireilletulo	14.12.2022 päätös
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	
Valmisteluvaihe Luonnos	
Ehdotus	
Hyväksyminen	
Valitus	
Lainvoimainen	

Wpd Finland Oy on tehnyt kunnalle aloitteen tuulivoimayleiskaavan laatimisesta ja kaavoitusaloite on hyväksytty kunnanvaltuustossa 14.12.2022.

Hankealue sijaitsee Ristijärven ja Paltamon kuntien rajalla noin 14 km Ristijärven kirkonkylältä.

Alueelle on suunniteltu kaksi voimalaa Ristijärven puolelle ja 19 voimalaa Paltamon puolelle. Hankkeessa tehdään myös ympäristövaikutusten arviointiprosessi eli YVA.

Muita suunnitelmia

Ristijärven kunta selvittää rakentamisen ja kaavoituksen mahdollisuuksia kirkonkylän ja Jokikylän välisellä alueella sekä Pyhännän alueella. Myös Uvan aluetta selvitetään. Tavoitteena on lomarakentamisen sekä omakotitalorakentamisen mahdollistaminen hyvien kulkuyhteyksien läheisyyteen.

Ratasuunnitelmia

Väylävirasto on tehnyt ratasuunnitelmat tasoristeys-
turvallisuuden parantamiseksi. Rataosuudelta poistetaan
tasoristeyskäytöstä ja osa tasoristeyskäytöstä parannetaan.

Kontiomäki – Pesiökylä -ratayhteyttä parannetaan koko
matkalta.

Rakennusjärjestys

Maankäyttö- ja rakennuslain ja sen nojalla annettujen säädösten ja määräysten lisäksi on noudatettava Ristijärven rakennusjärjestystä, joka on tullut voimaan 13.2.2013.

Rakennusjärjestyksessä on annettu paikallista rakentamista koskevia ohjeita mm. tarvittavista luvista, sallitun rakentamisen määrästä ja laadusta, rakennuspaikasta, vesihuollosta ja ympäristönsuojelusta.

Suunnittelutarvealueet

Maankäyttö- ja rakennuslain 16 § 3 momentin mukainen suunnittelutarvealue on korvannut rakennuslain taaja-asutus käsitteen. Suunnittelutarvealueet ovat alueita, joilla edellytetään yksityiskohtaista maankäytön suunnittelua. Ristijärvellä ei ole erikseen määrätty suunnittelutarvealueita.

21.2.2023

Ulla-Maija Oikarinen
arkkitehti